

NR 77/2015

**PREFERENCJE PARTYJNE
PO WYBORACH PREZYDENCKICH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Na przełomie maja i czerwca¹, tuż po ogłoszeniu wyników wyborów prezydenckich, zainteresowanie udziałem w potencjalnych wyborach parlamentarnych nieco spadło (o 3 punkty procentowe) w porównaniu z badaniem² przeprowadzonym między I a II turą, ale nadal jest wyższe niż na ogół notowane w naszych badaniach. Obecnie zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu deklaruje dwie trzecie (67%) dorosłych Polaków – warto dodać, iż ostatnio zbliżony poziom zainteresowania Polaków głosowaniem w wyborach parlamentarnych notowaliśmy w 2010 roku³. Jednocześnie od ostatniego badania tylko nieznacznie zwiększył się odsetek deklarujących absencję wyborczą (18%, wzrost o 2 punkty procentowe) oraz grupa niezdecydowanych, czy głosować w wyborach do parlamentu (15%, wzrost o 1 punkt).

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	X	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	55	61	54	55	56	61	54	63	70	67
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	19	16	16	18	20	19	22	16	14	15
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	26	23	30	26	23	20	23	21	16	18

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

¹ Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach od 26 maja do 3 czerwca 2015 roku na liczącej 988 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w maju – przed drugą turą wyborów prezydenckich”, maj 2015 (oprac. K. Pankowski).

³ Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w listopadzie”, listopad 2010 (oprac. K. Pankowski).

Pozostałe partie cieszą się zdecydowanie mniejszym poparciem niż trzej liderzy rankingu i znalazły się poniżej progu wyborczego. Czwarte miejsce z poparciem identycznym jak w poprzednim badaniu zajmuje Sojusz Lewicy Demokratycznej (4%, bez zmian). Na piątym miejscu znalazło się organizujące się, popierane przez Leszka Balcerowicza, ugrupowanie Ryszarda Petru – NowoczesnaPL (3%), wymienione w poprzednim badaniu przez pojedyncze osoby (należy tu przypomnieć, iż w trakcie trwania badania odbył się kongres założycielski Stowarzyszenia NowoczesnaPL). Mniejszym niż poprzednio poparciem cieszy się obecnie Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja KORWiN (2%, spadek o 3 punkty). Warto dodać, iż także poprzednia partia Janusza Korwin-Mikkego, czyli Kongres Nowej Prawicy, straciła obecnie społeczne poparcie (0%, spadek o 1 punkt). Po wyborach prezydenckich straciły również pozostałe partie, których kandydaci nie odnieśli w nich sukcesów. W największym stopniu dotyczy to Polskiego Stronnictwa Ludowego, na które chce głosować obecnie jedynie co setny zadeklarowany wyborca (1%, spadek o 4 punkty). Identycznym poparciem cieszą się też: nieznacznie tracący Twój Ruch (spadek o 1 punkt), Polska Partia Pracy i Ruch Narodowy (po 1%). Na poziomie poniżej 1%, kształtuje się poparcie dla – zamieszczonych na liście – Partii Zieloni, Mniejszości Niemieckiej, Demokracji Bezpośredniej oraz inicjatywy Wolność i Równość.

Respondenci deklarujący zamiar głosowania na partię spoza przedstawionej im listy (1%) najczęściej mówili o zamiarze oddania głosu na ugrupowanie, którego jeszcze nie ma, choć w zdecydowanej większości nie precyzowali, jaka to miałaby być partia, lub o oddaniu głosu nieważnego „przeciwko wszystkim”. Jedna osoba zadeklarowała, że zagłosowałaby na Ruch Autonomii Śląska.

Na przełomie maja i czerwca co dwudziesty ankietowany deklarujący, że na pewno weźmie udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, nie potrafił jeszcze określić swoich preferencji partyjnych (5%), a 1% odmówił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	2014			2015						
	X	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI
	w procentach									
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską**	33	27	27	29	27	27	29	30	35	33
Platforma Obywatelska RP	34	38	43	40	37	46	42	36	34	31
Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)***	-	-	-	-	-	-	-	<1	4	14
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	9	6	6	8	6	7	7	4	4
Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	-	-	-	-	-	4	3	6	5	2
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	8	9	7	10	5	5	6	5	1
Twój Ruch	2	1	1	<1	3	1	1	2	2	1
Polska Partia Pracy	2	1	1	2	1	2	1	1	0	1
Ruch Narodowy	-	-	-	-	-	1	<1	1	1	1
Partia Zieloni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<1
Mniejszość Niemiecka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<1
Demokracja Bezpośrednia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<1
Wolność i Równość (WiR)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<1
Kongres Nowej Prawicy	7	4	4	4	4	1	1	1	1	0
Prawica Rzeczypospolitej	<1	1	0	1	1	-	-	-	-	-
Inne odpowiedzi	3	6	4	6	3	3	1	2	3	1
Trudno powiedzieć	4	5	4	4	4	3	9	8	6	5
Odmowa odpowiedzi	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
N=	503	562	505	555	563	644	570	649	737	661

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach.

** Do lutego 2015 roku Prawica Rzeczypospolitej uwzględniania była na liście partii oddzielnie.

***W kwietniu i w maju 2015 roku badani wymieniali potencjalne ugrupowanie Pawła Kukiza spontanicznie, wskazując wcześniej, że chcą zagłosować na partię spoza przedstawionej im listy.

Po wyborach prezydenckich zainteresowanie udziałem w potencjalnych wyborach parlamentarnych nieco spadło, nadal jest ono jednak wyższe niż na ogół notowane w tego typu badaniach. Jednocześnie obserwujemy mniejszy lub większy spadek poparcia dla „starych” partii politycznych, czyli obecnych w rankingach od dłuższego czasu, na rzecz ugrupowań, które są dopiero w fazie kształtowania. Spadek poparcia najbardziej dotyka partie tworzące koalicję rządową (PO i PSL), zyskuje natomiast odzegnujący się od zakładania partii politycznej, ale deklarujący tworzenie komitetu wyborczego na wybory parlamentarne – lider majowego rankingu zaufania⁵ Paweł Kukiz.

Dystans pomiędzy dwoma od lat najbardziej liczącymi się ugrupowaniami, czyli Platformą Obywatelską i zjednoczoną prawicą pod szyldem Prawa i Sprawiedliwości, wynosi obecnie zaledwie 2 punkty procentowe, a zatem jest nieistotny ze statystycznego punktu widzenia, choć formalnie na czele rankingu znajduje się PiS. Widać jednak, że sytuacja jest dynamiczna i obu liderom głosy odbierać mogą nowo tworzące się byty polityczne, zarówno te, które zostały uwzględnione w rankingu, jak i te, które powstać mogą przed jesiennymi wyborami. Nieoczekiwany sukces Pawła Kukiza w wyborach prezydenckich, który zyskał 20,80% głosów ważnych⁶ i zajął trzecie miejsce w pierwszej turze, oraz sondażowe poparcie dla nieistniejącego formalnie ugrupowania, pokazują, że polska scena polityczna nie jest „zabetonowana”, co może zachęcać innych do podejmowania inicjatyw politycznych przed zbliżającymi się wyborami.

Opracowała
Barbara BADORA

⁵ Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków między pierwszą a drugą turą wyborów prezydenckich”, maj 2015 (oprac. B. Badora).

⁶ http://prezydent2015.pkw.gov.pl/pliki/1_Obwieszczenie.pdf

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział	
		%	%	%	
Ogółem		67	15	18	986
Płeć	Mężczyźni	71	13	17	478
	Kobiety	64	17	20	508
Wiek	18–24 lata	61	20	20	111
	25–34	59	20	21	195
	35–44	65	13	22	173
	45–54	73	15	12	154
	55–64	74	12	14	175
	65 lat i więcej	70	10	20	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	17	19	393
	Miasto do 19 999	68	18	15	145
	20 000 – 99 999	65	13	22	182
	100 000 – 499 999	73	10	17	164
	500 000 i więcej mieszk.	72	13	15	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	52	17	31	205
	Zasadnicze zawodowe	67	16	17	240
	Średnie	67	16	17	304
	Wyższe	79	10	11	237
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	83	11	7	105
	Średni personel, technicy	72	17	11	40
	Pracownicy adm.-biurowi	82	10	8	67
	Pracownicy usług	51	19	30	59
	Robotnicy wykwalifikowani	56	19	25	130
	Robotnicy niewykwalifik.	55	20	25	56
	Rolnicy	73	11	16	29
	Pracujący na własny rach.	70	8	22	40
	Bezrobotni	60	15	25	81
	Emeryci	71	10	18	207
	Renciści	69	10	21	62
	Uczniowie i studenci	66	26	7	53
	Gospodynie domowe i inni	58	24	17	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	56	22	22	156
	Od 650 do 999 zł	66	11	23	136
	Od 1000 do 1399 zł	68	14	18	163
	Od 1400 zł do 1999 zł	71	14	15	157
	2000 zł i więcej	81	10	9	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	62	14	24	127
	Średnie	61	18	21	421
	Dobre	74	12	14	437
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	5	21	49
	Raz w tygodniu	73	13	13	426
	1–2 razy w miesiącu	65	19	16	132
	Kilka razy w roku	60	18	22	238
	W ogóle nie uczestniczy	59	12	28	130
Poglądy polityczne	Lewica	81	11	9	140
	Centrum	65	16	19	365
	Prawica	81	12	7	278
	Trudno powiedzieć	42	20	38	202

Tabela 2

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																Liczba osób	
		KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Demokracja Bezpośrednia	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WiR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	Inna partia	Trudno powiedzieć		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		2	31	1	1	33	1	4	1	0	0	0	14	0	3	1	5	1	661
Płeć	Mężczyźni	4	28		1	32	1	4	1	0	0	1	17		4	1	4	1	337
	Kobiety	0	35	1	2	35	0	3	1	0	0	0	11	0	2	2	6	1	323
Wiek	18–24 lata	10	14		2	23	4	4	1				33			4	5		67
	25–34	4	31		1	23		3	3		1	21	1	9	1	2			114
	35–44		37	2	3	29		2	1		1	12		5	3	5	1		113
	45–54	1	28	1	1	40	1	1	2	1		18		1	1	4	1		112
	55–64	1	34	1		40		4	1	1	1	9		2	1	4	3		130
	65 lat i więcej		36		2	39		8				1	3		1		9	1	
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	26	0	2	40	1	3	1	1	1	10	0	1	1	8	1		250
	Miasto do 19 999		30	1		38	1	4	2		1	17		1	2	3			98
	20 000 – 99 999	3	36		1	29	1	4	2			12		5	3	3	1		118
	100 000 – 499 999	2	34	2	1	28		5	1			19		2	1	4	1		119
	500 000 i więcej mieszk.	1	38		2	19		3			1	21		11		1	2		75
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	31			20		3	1		1	18		15	2	5	1		87
	Średni personel, technicy		28			40		5				18			3	7			29
	Pracownicy adm.-biurowi	1	45		5	22		5				10	2	4	4		3		55
	Pracownicy usług	3	19		4	25		7	4			37					2		30
	Robotnicy wykwalifikowani	4	27	3	2	38	2					17				4	3		74
	Robotnicy niewykwalifik.		20	4		37		5				21		4	4	7			31
	Rolnicy		29		3	57		3		4		4							21
	Pracujący na własny rach.	3	47			24						16		8		3			28
	Bezrobotni	2	35			29		3	3			23				5			49
	Emeryci		36		2	40		7	1		1	4		1		7	1		147
	Renciści	2	36	3		39			6	2		2				9			43
	Uczniowie i studenci	11	21			24	8	2				20			7	8			35
	Gospodynie domowe i inni	4	9		3	49		2	3			3	24			4			33

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																	Liczba osób
		KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Demokracja Bezpośrednia	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WIR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	Inna partia	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	31	1	1	33	1	4	1	0	0	0	14	0	3	1	5	1	661
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	3	25	3		41		1	3			1	12			1	9	1	107
	Zasadnicze zawodowe	1	29	1	2	49	1	4		1	1		7				5	1	162
	Średnie	3	33		1	28	1	3	0			0	20	1	2	1	4	1	205
	Wyższe	1	36		2	22		5	3	0	1	1	15		8	2	4	1	187
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	6	20		1	48	1		1	1			17			1	3		86
	Od 650 do 999 zł	1	25	1	4	37		1	3				21		3		3	1	90
	Od 1000 do 1399 zł	1	34	3	1	32		4	4				11		1	3	7	1	111
	Od 1400 zł do 1999 zł	2	39		1	34		3	1		1	2	12	1		1	3	1	111
	2000 zł i więcej	2	37		1	22	1	10					11		9	3	3	1	123
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	14	2	2	38		5	4			3	18			1	8	1	79
	Średnie	3	32	1	1	36	0	2	2	0	0		13		2	1	4	2	259
	Dobre	1	35		1	30	1	5	1	0	0	0	15	0	5	1	5	0	323
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		17	3	5	53		3			5				3		10		36
	Raz w tygodniu	1	30		2	38	1	3	1	1		1	13		1	1	6	1	313
	1-2 razy w miesiącu	2	33			40		1					14	1	3	2	3	1	86
	Kilka razy w roku	1	35	2	0	25		7	3				16		4	2	3	1	143
	W ogóle nie uczestniczy	6	34		1	13		5	2			1	23		11	2	1		77
Poglądy polityczne	Lewica	2	44	1	2	15	1	14	4			1	5		8		2	1	113
	Centrum	2	34		2	24	0	3	2	1		1	19	0	4	3	4	1	238
	Prawica	2	25		1	51					0		15		1		4	1	225
	Trudno powiedzieć	2	23	4	1	35	3		1		1		11		1	3	13	2	85